

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ministerstvo životního prostředí

ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY

pro správní obvod obce s rozšířenou působností

Společný metodický pokyn

Ministerstva pro místní rozvoj,

Ministerstva životního prostředí

a

Státního pozemkového úřadu

2. upravené a doplněné vydání

www.mmr.cz

www.spucr.cz

www.mzp.cz

ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY pro správní obvod obce s rozšířenou působností
2.upravené a doplněné vydání

Ministerstvo pro místní rozvoj & Ministerstvo životního prostředí & Státní pozemkový úřad
Praha, 2023

Č.j. MMR-44490/2023-81

ISBN: 978-80-7538-491-1

Ministerstvo pro místní rozvoj, online verze

Obsah

A. OBECNÝ ÚVOD.....	2
B. ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY.....	2
B.0 Název územní studie.....	2
B.1 Cíle a účel pořízení územní studie krajiny	2
B.2 Rozsah řešeného území	3
B.3 Požadavky na obsah řešení územní studie krajiny	4
B.3.1. Doplňující průzkumy a rozbory.....	4
B.3.2. Návrh územní studie krajiny.....	7
B.4 Požadavky na formální úpravu obsahu a uspořádání ÚSK	10
B.4.1. Doplňující průzkumy a rozbory.....	10
B.4.2. Návrh územní studie krajiny.....	11
B.5 Další požadavky	12
B.5.1 Požadavky na konzultace	12
B.5.2 Požadavky na zpracovatelský tým	13
B.5.3 Různé.....	14
Slovník vybraných pojmů	15
Seznam použité literatury	22
Seznam použitých zkratek	24

A. OBECNÝ ÚVOD

Tento metodický pokyn se týká tvorby zadání územní studie krajiny (dále též „ÚSK“) pořizované pro celý správní obvod obce s rozšířenou působností (dále též „ORP“). Lze jej použít také pro tvorbu zadání ÚSK pořizovaných pro jiná velikostně srovnatelná území.¹

ÚSK je územní studií ve smyslu § 25 stavebního zákona² resp. § 61 písm. a) a § 67 nového stavebního zákona³. Po splnění zákonných požadavků se ÚSK stane jedním z podkladů pro plánovací a rozhodovací činnost především orgánů územního plánování, případně orgánů ochrany přírody, pozemkových úřadů, vodoprávních úřadů, orgánů ochrany zemědělského půdního fondu, orgánů státní správy lesů, stavebních úřadů a dalších orgánů podílejících se na plánování krajiny a rozhodování o krajině. ÚSK bude také využita pro doplnění a upřesnění územně analytických podkladů obcí.

Zatímco zajištění ploch pro sídelní rozvoj je již zažitou a standardní úlohou při územně plánovací činnosti, která je relativně dostatečně legislativně i metodicky ošetřena a prakticky aplikována, stále nejsou dostatečně uplatňovány všechny možnosti územního plánování k vytvoření předpokladů pro zajištění optimálních funkcí krajiny. Jedním z nástrojů k řešení úloh s tímto cílem spojených je ÚSK.

Kvalitní řešení ÚSK se neobejde bez multidisciplinárního přístupu a bez spolupráce všech, kteří mají v krajině své legitimní zájmy. Nezbytná je zejména úzká spolupráce orgánů územního plánování a orgánů ochrany přírody.

ÚSK pro správní obvod ORP pořizuje a její zadání připravuje obecní úřad obce s rozšířenou působností jako úřad územního plánování. Zpracování územní studie je vybranou činností ve výstavbě ve smyslu § 158 odst. 1 stavebního zákona, resp. § 155 písm. a) nového stavebního zákona.

B. ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY

B.0 Název územní studie

Uvede se „Územní studie krajiny správního obvodu ORP (název obce s rozšířenou působností).“

B.1 Cíle a účel pořízení územní studie krajiny

Cílem pořízení ÚSK je vytvořit odborný komplexní dokument umožňující koncepční víceoborový přístup k řešení krajiny a jejích funkcí s využitím koordinační úlohy územního plánování. ÚSK se zabývá jak volnou krajinou, tak sídly, jakož i vzájemnými vztahy sídel a volné krajiny. V sídlech je ovšem její záběr podstatně více než ve volné krajině limitován měřítkem zpracování a z toho vyplývající podrobností řešení. Cílem návrhu ÚSK je vytvoření předpokladů pro existenci zdravé a odolné krajiny, která představuje životní prostředí člověka i zdroj uspokojování jeho potřeb.

Těžištěm řešení ÚSK je návrh a územní průmět opatření sloužících k předcházení a odstraňování následků nevhodného hospodaření v krajině a k adaptaci na negativní projevy změny klimatu (např. povodně, přívalemé

¹ V programovém období 2014-2020 byla předchozí verze tohoto metodického pokynu úspěšně použita pro území o rozloze od 45 km² (správní obvod ORP Orlová, 3 obce v řešeném území) do 1243 km² (správní obvod ORP Znojmo, 111 obcí v řešeném území). Pracovně se předpokládá, že tento metodický pokyn je vhodný pro zadání ÚSK zahrnující území dvou nebo více obcí do maximální rozlohy řešeného území cca 1500 km².

² Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

³ Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů

srážky, sucho či vlny veder), jako jsou opatření k optimalizaci vodního režimu (včetně ochrany před povodněmi a suchem), ochraně obhospodařované půdy a ekosystémů a k podpoře biodiverzity. ÚSK rovněž navrhuje opatření přispívající ke zlepšení života člověka v krajině a ke kultivaci jeho užívání krajiny, jako jsou opatření k ochraně krajinného rázu, k vytváření podmínek pro rekreaci, ke zlepšení prostupnosti krajiny a k usměrňování rozvoje sídel a dalších abiotických struktur v krajině. Návrh by měl být podložen kvalitními analýzami.

Společným rysem výše uvedených opatření je, že zlepšují stav krajiny a posilují zelenou infrastrukturu, čímž zároveň přispívají k lepšímu poskytování tzv. ekosystémových služeb⁴. Jinými slovy, pomáhají dlouhodobě udržovat krajinu v dobrém stavu, protože právě tak může nejlépe nejen sama existovat a zajišťovat příznivý stav přírodních složek životního prostředí, ale také poskytovat užitky člověku.

Účelem pořízení ÚSK je vytvořit základní podklad pro plánovací a rozhodovací činnost v krajině bez ohledu na to, který orgán je k rozhodování příslušný. Základem řešení z hlediska územního plánování je vytvoření komplexního koncepčního podkladu pro stanovení koncepce uspořádání krajiny v územních plánech, případně pro změny již vydaných územních plánů, a pro návrh a realizaci konkrétních pozitivních zásahů v krajině zejména prostřednictvím pozemkových úprav. Na základě pořízené ÚSK může také dojít k upřesnění vymezení krajin a jejich cílových kvalit v zásadách územního rozvoje. Významná bude také koordinační úloha ÚSK z hlediska důležitých záměrů a systémů v krajině.

Pořízení ÚSK v souladu s tímto metodickým pokynem přispěje k naplnění cílů Úmluvy Rady Evropy o krajině⁵ (smluvní dokument mezi členskými státy Rady Evropy, též známý pod svým dřívějším názvem Evropská úmluva o krajině)⁶, Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (tzv. „Adaptační strategie EU“)⁷ a jejího národního ekvivalentu – Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (tzv. „Adaptační strategie ČR“)⁸ a Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030.⁹

B.2 Rozsah řešeného území

V zadání ÚSK se uvede rozsah řešeného území.

V případě ÚSK, která je předmětem podpory z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027, je v souladu s podmínkami dotační podpory řešeným územím celý správní obvod ORP.

V případě ÚSK pro správní obvod ORP se tedy uvede „Řešeným územím je správní obvod obce s rozšířenou působností (název obce s rozšířenou působností)“ a doporučuje se pro přehlednost uvést také výčet obcí, které tento správní obvod ORP obsahuje.

⁴ Klasické členění ekosystémových služeb uvádí např. [Enviwiki], [Life Viva Grass], [Wikipedia], [The National Wildlife Federation], [Millenium Ecoszstem Assessment 2003]. Výběr těch ekosystémových služeb, pro které územní plánování „vytváří základní prostorové předpoklady,“ uvádí [Kučera et al. 2023]. Většina opatření v ÚSK směřuje na podporu ekosystémových služeb. Zároveň je zřejmé, že prvky v krajině, jejichž ochranu (stávajících prvků) či doplnění (navržených prvků) navrhne ÚSK, budou vesměs součástí zelené infrastruktury. Samotné vymezení zelené infrastruktury bude provedeno až v územním plánu, ÚSK přitom bude důležitým podkladem. K vymezení zelené infrastruktury v územním plánu odkazujeme na [Kučera et al. 2023].

⁵ Zejména odkazujeme na tyto cíle a požadavky Úmluvy: Dosáhnout udržitelného rozvoje, založeného na vyvážených a harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností a životním prostředím (preambule); reagovat na přání veřejnosti užívat vysoce kvalitní krajinu a hrát aktivní úlohu při jejím rozvoji (preambule); podpořit ochranu, správu a plánování krajiny (čl. 3); vymezit vlastní krajiny na celém svém území (čl. 6.C); analyzovat jejich charakteristiky, síly a tlaky, které je mění (čl. 6.C); vyhodnotit takto vymezené krajiny s ohledem na zvláštní hodnoty, které jsou jim připisovány zainteresovanými stranami a dotčeným obyvatelstvem (čl. 6.C); po konzultaci s veřejností pro vymezené a hodnocené krajiny definovat cílové kvality krajiny (čl. 6.D); zavést nástroje, zaměřené na ochranu, správu a/nebo plánování krajiny (čl. 6.E).

⁶ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 12/2017 Sb. m. s., kterým se mění a doplňuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 13/2005 Sb. m. s., ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 27/2021 Sb. m. s.

⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů COM(2013) 216 final – Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu

⁸ Aktuální verzi Adaptační strategie pro období 2021-2030 lze nalézt na https://www.mzp.cz/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů COM(2020) 380 final – Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života

B.3 Požadavky na obsah řešení územní studie krajiny

Tato kapitola uvádí obsahový rámec, který příslušný pořizovatel ÚSK použije při formulaci zadání ÚSK. Není myšlena jako formulace požadavků na formální členění ÚSK – tomu se věnuje kapitola B.4. Příkladné výčty (výčty uvedené slovem „např.“) představují vždy nabídku možností, kterou pořizovatel po úvaze o specifických a konkrétních potřebách řešeného území může upravit, zúžit či doplnit. Nejsou univerzálním standardem, který má pořizovatel automaticky převzít (byť i to je možné). Podmínkou, kterou je potřeba při formulaci zadání i při zpracování ÚSK dodržet, je zachování komplexity ÚSK tak, aby postihovala podstatná témata v oblasti 1) vodního režimu krajiny, 2) obhospodařované půdy, 3) ekologické stability, 4) biodiverzity, 5) krajinného rázu, 6) rekreace, 7) prostupnosti krajiny a 8) usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině, a navrhovala k řešení těchto témat opatření využitelná jako podklad při další plánovací a rozhodovací činnosti v území, zejména při pořizování územních plánů a jejich změn.

B.3.1. Doplnující průzkumy a rozbor

Průzkumy se rozumí získávání dat a poznatků o území studiem dokumentů, terénním průzkumem území, leteckým či jiným snímkováním apod. Rozbor se rozumí analýza, vyhodnocení a interpretace získaných dat a poznatků.

- Doplnující průzkumy a rozbor budou požadovány v rozsahu nezbytném k vyhodnocení dat, resp. informací získaných ze shromážděných podkladů a z vlastních zjištění pro účely následného návrhu.
- V maximální míře budou využita data z ÚAP a další dostupné podklady, vůči kterým tak budou doplňující průzkumy a rozbor provedené zpracovatelským týmem představovat pouze nezbytné doplnění.
- Nezbytnou součástí doplňujících průzkumů budou vždy terénní průzkumy.
- Ve smlouvě mezi pořizovatelem a zhotovitelem, případně v zadání, které bude její přílohou, bude vymezen okruh podkladů pro řešení ÚSK.
- Doporučuje se specifikovat, které podklady zajistí pořizovatel a které zhotovitel.

Z existujících podkladů budou využity především tyto:

- Územně analytické podklady, včetně databáze sledovaných jevů
- Zásady územního rozvoje a územní plány; v rozsahu smysluplném vzhledem k měřítku a podrobnosti zpracování ÚSK též politika územního rozvoje, územní rozvojový plán, regulační plány, evidované územní studie a jiné (starší) územně plánovací podklady vedené v evidenci územně plánovací činnosti
- Pozemkové úpravy
- Studie odtokových poměrů,¹⁰ popř. jiné studie s obdobným obsahem, studie a projekty protierozních opatření
- Plán dílčího povodí
- Plán ÚSES
- Zásady péče, plán péče¹¹
- Preventivní hodnocení krajinného rázu
- Další související aktuální oborové koncepce a strategie, programy, plány, generely a studie, mapy a další výše neuvedené zdroje dat v rozsahu potřebném pro zpracování ÚSK¹²

¹⁰ Studie odtokových poměrů je podkladem pro zpracování pozemkových úprav. Často ji nechává zpracovat pozemkový úřad před zpracováním pozemkových úprav, může ji však nechat zpracovat i jiný subjekt, v tom případě pozemkový úřad používá již zpracovanou studii.

¹¹ § 38a a § 38 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; plán péče / zásady péče má k dispozici orgán ochrany přírody a jsou také volně dostupné na <https://drusop.nature.cz>.

¹² Například ZABAGED, letecké snímky, mapy využití území (land use) a krajinného pokryvu (land cover), Atlas krajiny ČR, mapové kompozice na Geoportálu Cenia, geologická mapa, hydrologické a hydrogeologické mapy včetně mapy potenciálního vsaku, map

Obsahově se doplňující průzkumy a rozborů zaměří především na následující témata:

- **Souhrnný popis řešeného území**
 - Stručné shrnutí nejdůležitějších informací o řešeném území
- **Rozbor krajinných struktur¹³, vazeb a hodnot v území, včetně vazeb krajinných struktur za hranice řešeného území¹⁴**
 - Rozbor primární krajinné struktury (rozbor krajiny z hlediska přírodních složek), např. z hlediska klimatického, geologického a geomorfologického, pedologického, hydrologického a hydrogeologického – včetně rámcového vymezení údolních niv¹⁵, ekologického
 - Rozbor sekundární krajinné struktury (rozbor krajiny z hlediska jejího využití člověkem), např. z hlediska sídelní struktury vč. základních demografických ukazatelů, zemědělství – včetně zhodnocení stavu a využitelnosti závlah, odvodnění a staveb k ochraně pozemku před erozní činností vody, lesnictví – včetně zdravotního stavu lesů, vodního hospodářství, těžby nerostů, dopravní a technické infrastruktury, rekreace a cestovního ruchu
 - Rozbor terciární krajinné struktury (rozbor krajiny z hlediska ochranných režimů), např. z hlediska výskytu zvláště chráněných území, území NATURA 2000, památkově chráněných území, přírodních parků, ÚSES, významných krajinných prvků, památných stromů
 - Zjištěné hodnoty území (např. přírodní, historické a kulturní, estetické) relevantní k obsahu a podrobnosti ÚSK, včetně hodnot urbanistických a krajinných¹⁶
- **Rozbor požadavků na změny v území**
 - Požadavky vyplývající z politiky územního rozvoje, z územního rozvojového plánu a ze zásad územního rozvoje
 - Požadavky z územních plánů, regulačních plánů
 - Požadavky z územních studií
 - Požadavky z územně analytických podkladů a požadavky vyplývající z předpokládané budoucí realizace záměrů evidovaných v územně analytických podkladech
 - Požadavky z pozemkových úprav, ze studií odtokových poměrů, ze studií a projektů protierozních opatření
 - Požadavky z plánu dílčího povodí
 - Požadavky z plánu ÚSES
 - Požadavky ze zásad péče, z plánu péče
 - Požadavky z preventivního hodnocení krajinného rázu
 - Požadavky z dalších souvisejících oborových koncepcí a strategií, programů, plánů, generelů a studií
 - Požadavky z konzultací doplňujících průzkumů a rozborů

povodňového nebezpečí, ohrožení a rizik, rámcového vymezení niv významných vodních toků, studie záplavového území, Atlas chemismu povrchových vod ČR, výstupy projektů vodakrajine.cz a suchovkrajine.cz, klimatologické mapy včetně větrné mapy, geomorfologické členění reliéfu ČR, biogeografické členění reliéfu ČR, regionální a nadregionální ÚSES ČR, mapování biotopů, katalog biotopů, mapa potenciální přirozené vegetace ČR, dokumenty navrhuující opatření pro ochranu druhů potenciálně ovlivňující využití území, jako je např. souhrn doporučených opatření pro ptačí oblast, pedologická data, mapy erozního ohrožení půdy (VÚMOP SOWAC-GIS), Registr půdy – LPIS, Geoportál SPU, oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány, plány pro zvládání povodňových rizik, regionální strategie adaptačních opatření (RESAO) a další lokální či regionální strategie přizpůsobení se změně klimatu, krajské strategie rozvoje cyklistické dopravy, statistická data (např. demografie, struktura zaměstnanosti, hospodářství, dojíždka), historické mapy (např. císařské otisky stabilního katastru), historické letecké snímky, další podklady (památková péče, etnografie, rekreace a cestovní ruch aj.)

¹³ Vysvětlení pojmu „krajinná struktura“ viz Slovník vybraných pojmů. Členění rozboru krajinných struktur podle tří typů krajinných struktur je zde uvedeno pouze jako vodítko a pro objasnění očekávané šíře záběru dané kapitoly. Je tedy možné rozbor krajinných struktur v textové části ÚSK členit jiným způsobem, jestliže budou obsaženy všechny podstatné položky z prvního, druhého i třetího typu krajinných struktur. Obzvláštní pozornost je přitom potřeba věnovat vazbám mezi jednotlivými strukturami (i napříč typy či kategoriemi), neboť z jejich harmonického či naopak kolizního vztahu se odvíjejí četné hodnoty a problémy v území.

¹⁴ Tj. včetně zhodnocení tzv. „širších vztahů.“

¹⁵ K pojmu „úrodná niva“ a k existujícím podkladům k jejímu vymezení viz heslo „úrodná niva“ ve Slovníku vybraných pojmů. Tam, kde existuje, se doporučuje převzít jako podklad již existující rámcové vymezení.

¹⁶ Mezi urbanistické a krajinné hodnoty lze zařadit např. významné krajinné dominanty, krajinné horizonty, kulturně-historické hodnoty krajiny, sídla se zachovanou cennou strukturou zástavby (např. okrouhlice) či historické krajinné struktury (jako jsou záměrně vytvořené kompoziční osy v krajinné, struktura a charakter pluzin, významná stromořadí aj.)

- **Rozbor problémů, ohrožení a rizik v území (stávajících, potenciálních)¹⁷**
 - **Rozbor problémů v oblasti vodního režimu, obhospodařované půdy, ekologické stability a biodiverzity, např.:**
 - Vodní režim a jeho narušení, např.
 - problematika zrychleného povrchového odtoku vody z území (nedostatečná retence a zasakování vody v krajině, ohrožení přívalovými srážkami)
 - ohrožení krajiny suchem (vydatnost zdrojů podzemních vod, ovlivnění vodních ekosystémů v důsledku odběrů)
 - ohrožení povodněmi (možnost regulace povodňových průtoků, možnost jejich rozložení díky přirozeným rozlivům)
 - Ekologický stav povrchových vod (míra a způsob technických úprav vodních toků včetně ovlivnění jejich migrační prostupnosti, nežádoucí zanášení vodních toků a ploch splavy z polí, degradace vodních a na vodu vázaných ekosystémů)
 - Degradace půdy, zejména zemědělské nebo lesní (např. erozní ohrožení půdy vodní či větrnou erozí, plošně významné zhutnění, kontaminace půdy)
 - Stav a trend úbytku biodiverzity ve vazbě na ekologický stav území (degradace ekosystémů, antropogenní unifikace krajiny, rozpad krajinné mozaiky)
 - Narušení funkčnosti ÚSES vymezeného v území (identifikace střetů a nenávazností ÚSES, nesoulad vymezení ÚSES v územních plánech s nadřazenou územně plánovací dokumentací, metodické či funkční nedostatky vymezení)
 - Migrační prostupnost krajiny (fragmentace krajiny nebo biotopů, omezená migrační prostupnost krajiny existujícími nebo plánovanými bariérami, střety migračních koridorů)
 - Jiná stávající narušení a potenciální ohrožení přírodních hodnot nebo funkcí krajiny
 - **Rozbor problémů v oblasti krajinného rázu, rekreace, prostupnosti krajiny a usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině, např.:**
 - Vizuální a funkční kvalita rozhraní mezi volnou krajinou a sídlem
 - Schopnost krajiny zabezpečovat každodenní rekreaci obyvatel
 - Kvalita přístupu ze sídla do volné krajiny a saturace krajiny spojeními
 - pro pěší a cyklisty
 - pro zemědělskou a lesní techniku
 - Rozbor možností naplnění rozvojových potřeb obnovitelných zdrojů energie v krajině, např. prostřednictvím
 - fotovoltaických a agrovoltaických elektráren
 - větrných elektráren
 - malých vodních elektráren
 - Sesuvná území, poddolovaná území a jejich střety s rozvojem sídel
 - Rozbor poměru mezi rozvojovými potřebami sídel a možnostmi jejich naplnění v krajině
 - Opuštěné nebo nevyužívané areály a plochy ve volné krajině a v kontaktu s ní
 - Stávající či budoucí předpokládané zátěže krajiny např. z
 - urbanizovaného území, jeho rozsahu a intenzity využití
 - rekreace a cestovního ruchu
 - dopravní a technické infrastruktury
 - těžby nerostných surovin
 - světelného znečištění
 - Jiná stávající narušení a potenciální ohrožení historických, kulturních a estetických hodnot

¹⁷ Nebudou opominuty též problémy, hrozby a rizika s přesahem za hranice řešeného území, tedy takové, které mají původ za hranicí řešeného území, ale jejich dopady se týkají řešeného území, či naopak, jejichž původ je v řešeném území, ale jejich dopady se týkají území vně řešeného území.

- **Předběžné vymezení krajinných okrsků¹⁸**
- **Souhrnné vyhodnocení**
 - Minimálně v rozsahu bodů požadovaných v kapitole B.4.1. tohoto metodického pokynu

B.3.2. Návrh územní studie krajiny

Řešení návrhu ÚSK naváže na výsledky doplňujících průzkumů a rozborů, zejména s cílem řešení střetů, snižování rizik a předcházení ohrožení z hlediska vývoje životního prostředí i z hlediska uspokojení potřeb člověka v krajině.

Návrh ÚSK bude vždy obsahovat:

- **Stanovení cílové vize krajiny řešeného území¹⁹**
 - ve vazbě na ZÚR²⁰ a s ohledem na stav území včetně existujících hodnot, rizik a limitů v území
- **Členění území na krajiny a krajinné okrsky²¹**
 - včetně případného zpřesnění cílových kvalit krajin ze ZÚR a stanovení cílových kvalit krajinných okrsků, pokud není součástí samostatných karet krajinných okrsků
- **Návrh opatření k zajištění funkcí krajiny, ochraně jejích hodnot, řešení problémů, snižování ohrožení a předcházení rizikům v krajině²²**
 - **Návrh opatření v oblasti vodního režimu, obhospodařované půdy, ekologické stability a biodiverzity, např.:**
 - Návrh opatření ke zlepšení vodního režimu krajiny, např.:
 - k zajištění obnovy a ochrany funkcí údolních niv, pramenných oblastí a mokřadů
 - ke zpomalení povrchového odtoku a podpoře zasakování vody v krajině
 - k zadržování (retenci, akumulaci) vody v krajině
 - ke zlepšení ochrany před povodněmi
 - ke zvýšení přirozené retence vody v lesích a omezení negativního vlivu soustředěného odtoku na lesní cestní síti
 - Návrh opatření ke zlepšení ekologického stavu povrchových vod, např. vymezení úseků vodních toků k revitalizaci či renaturaci
 - Návrh opatření ke zlepšení stavu půdy, včetně návrhu opatření k řešení protierozní ochrany
 - Návrh opatření k podpoře a zvýšení biodiverzity
 - Rámcový návrh potřebných úprav ÚSES²³
 - Návrh opatření k zajištění migrační prostupnosti krajiny, např.:
 - k zajištění průchodnosti migračních koridorů
 - ke snížení či předcházení fragmentace krajiny

¹⁸ Jež bude potvrzeno nebo upřesněno v návrhu ÚSK. Definice pojmu „krajinný okrsek“ viz Slovník vybraných pojmů v závěru metodického pokynu.

¹⁹ Např. u územní studie krajiny pro jeden správní obvod ORP půjde o cílovou vizi krajiny pro tento správní obvod ORP.

²⁰ Přitom je též možno navrhnout úpravu či doplnit priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území ze ZÚR.

²¹ Definice pojmu „krajinný okrsek“ viz Slovník vybraných pojmů v závěru metodického pokynu.

²² Pokud byly v doplňujících průzkumech a rozbořech zjištěny přesahy problémů, hrozeb či rizik za hranice řešeného území, nebudou opominuta též opatření v řešeném území, která pomohou odstranit či zmírnit problémy, hrozby či rizika mimo řešené území; opačný postup, tedy návrh opatření mimo řešené území, která by pomohla odstranit či zmírnit problémy, hrozby či rizika v řešeném území, není možný – pokud ale bude potřeba takových opatření identifikována, je vhodné na to upozornit v závěru textové části návrhu ÚSK, v bodu *Souhrnné doporučení pro řešení problémů s územním průmětem, které nelze řešit v rozsahu a podrobnosti ÚSK.*

²³ ÚSK nenahrazuje plán ÚSES zpracovaný podle § 2 odst. 2 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ale může být vhodným a aktuálním podkladem pro jeho zpracování.

- Návrh opatření na ochranu a rozvoj přírodních hodnot, např.:
 - ke snížení unifikace krajiny
 - návrh na vymezení zvláště chráněných území
 - návrh na vymezení přírodních parků
 - návrh na registraci významných krajinných prvků podle § 6 zákona o ochraně přírody a krajiny
- **Návrh opatření v oblasti krajinného rázu, rekreace, prostupnosti krajiny a usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině, např.:**
 - Návrh opatření na ochranu a rozvoj historických, kulturních a estetických hodnot (včetně požadavků na ochranu krajinného rázu, urbanistických a krajinných hodnot), např.
 - požadavky na ochranu krajinných horizontů, panoramat, kompozičních os v krajině, hodnotných krajinných struktur apod.
 - požadavky na zajištění kvality vizuálního přechodu na rozhraní sídel a volné krajiny (zapojení sídel do krajiny)
 - Návrh řešení urbanistických závad na rozhraní sídel a volné krajiny
 - Návrh opatření pro udržitelný rozvoj každodenní rekreace
 - Návrh opatření pro zlepšení sídelních propojení a prostupnosti krajiny pro pěší, cyklisty, zemědělskou a lesní techniku
 - Návrh opatření pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie šetrný ke krajině
 - Návrh opatření pro transformaci zjištěných významných opuštěných areálů a ploch ve volné krajině a v kontaktu s ní
 - Návrh snižování nepřiměřených zátěží krajiny, např. zátěží z:
 - urbanizovaného území, jeho rozsahu a intenzity využití
 - rekreace a cestovního ruchu
 - dopravní a technické infrastruktury
 - těžby nerostných surovin
 - světelného znečištění
 - Návrh řešení krajinných souvislostí požadavků na urbanizaci území z územně plánovací dokumentace a z dalších podkladů, včetně případných odůvodněných návrhů na vypuštění některých zastavitelných ploch z územně plánovací dokumentace
- **Závěr**
 - Minimálně v rozsahu bodů požadovaných v kapitole B.4.2. tohoto metodického pokynu

Výstupy z jednotlivých výše uvedených tematických okruhů budou využity pro formulaci opatření.²⁴

Opatřením se pro účely ÚSK rozumí požadavek směřující k dosažení cílových kvalit krajinného okrsku, k ochraně a rozvoji hodnot a k řešení problémů, ohrožení a rizik v krajině, vztahující se zejména k řešení územních plánů (vč. požadavků na uspořádání ploch a koridorů a požadavků na jejich regulaci), k hospodaření v určité části území, ke stanovení některého ochranného režimu v určité části území apod.

²⁴ Souhrnným pojmem „opatření“ jsou nahrazeny pojmy „rámcové podmínky využití“ a „rámcová doporučení pro opatření“ z prvního vydání metodického pokynu z roku 2016.

Podrobnější instrukce k opatřením:

- Opatření budou v návrhu ÚSK formulována vždy, a to zvláště pro každou obec – prostřednictvím tzv. karet obcí – nebo pro každý krajinný okrsek – prostřednictvím tzv. karet krajinných okrsků.²⁵
- Vedle potřeb krajiny z hlediska životního prostředí budou opatření zohledňovat rovněž potřeby člověka jakožto uživatele krajiny.
- Textová formulace opatření se uvede přinejmenším:
 - V tematicky členěných kapitolách „Návrh opatření v oblasti vodního režimu, obhospodařované půdy, ekologické stability a biodiverzity“ a „Návrh opatření v oblasti krajinného rázu, rekreace, prostupnosti krajiny a usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině.“ Zde se uvedou všechna opatření relevantní pro dané téma.
 - V kartách obcí nebo v kartách krajinných okrsků. Zde se uvedou všechna opatření vztahovaná ke konkrétní lokalitě na území obce / krajinného okrsku, či k dané obci / krajinnému okrsku jako celku.
- Pokud ÚSK formuluje také opatření vztahující se k celému řešenému území, není třeba je znovu uvádět ve všech kartách obcí / krajinných okrsků, ale lze je uvést v samostatné příloze.
- Podle své povahy se opatření případně také znázorní vymezením plochy, koridoru, či schematicky v grafické části návrhu ÚSK, zejména v hlavním výkresu.
- Každé opatření bude označeno unikátním kódem opatření, a s tímto kódem bude vždy uváděno v relevantních pasážích textové části i v relevantních výkresech grafické části.

²⁵ Je na pořizovateli, zda v zadání ÚSK jasně určí, který typ karet bude ÚSK obsahovat, či zda v zadání připustí obě alternativy s tím, že výsledná alternativa bude zvolena po dohodě se zhotovitelem. Je též možné požadovat zpracování obou typů karet, to se však spíše nedoporučuje z důvodu vyšší pracnosti, rizika větší chybovosti a obtížnější čitelnosti pro konečné uživatele.

B.4 Požadavky na formální úpravu obsahu a uspořádání ÚSK

Tato kapitola uvádí požadavky na formální úpravu (např. měřítko výkresů) a uspořádání (strukturu) grafické a textové části doplňujících průzkumů a rozborů a návrhu ÚSK. Struktura vychází z požadavků na obsah uvedených v kapitole B.3, obsahuje však úmyslně jen přehled základních kapitol textové části a nejdůležitějších výkresů. Podrobné členění kapitol či případné doplnění dalších výkresů a schémat je ponecháno na dohodě pořizovatele se zhotovitelem ÚSK.

B.4.1. Doplňující průzkumy a rozbor

Textová část

Textová část bude členěna následujícím způsobem:

- a) Souhrnný popis řešeného území
- b) Rozbor krajinných struktur, vazeb a hodnot v území, včetně vazeb krajinných struktur za hranice řešeného území
- c) Rozbor požadavků na změny v území
- d) Rozbor problémů, ohrožení a rizik v území
 - d.1) Rozbor problémů v oblasti vodního režimu, obhospodařované půdy, ekologické stability a biodiverzity
 - d.2) Rozbor problémů v oblasti krajinného rázu, rekreace, prostupnosti krajiny a usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině
- e) Předběžné vymezení krajinných okrsků
- f) Souhrnné vyhodnocení

Souhrnné vyhodnocení bude vždy obsahovat:

- Zjištěné hlavní hodnoty krajiny
- Zjištěná ohrožení, rizika a problémy krajiny, včetně úvahy o míře naléhavosti jejich řešení
- Určení problémů k řešení v návrhu ÚSK včetně nově uplatňovaných námětů na provedení změn v území
- Přehled jevů doporučených k doplnění do územně analytických podkladů.

Vždy bude zařazena **komentovaná fotodokumentace z terénních průzkumů** – jako příloha, popř. jako organická součást požadované struktury textové části.

Budou-li vedle terénních průzkumů provedeny ještě další (zpravidla oborově zaměřené) doplňující průzkumy, bude kompletní výstup nebo shrnutí těchto průzkumů zařazen jako příloha, popř. bude organicky včleněn do požadované struktury textové části.

Vždy bude v textové části uveden též seznam výkresů a schémat grafické části. Vždy budou přehledně uvedeny a jednoznačně identifikovány výchozí podklady a zdroje informací.

Grafická část

Grafická část bude vždy obsahovat tyto výkresy v měřítku 1: 10 000, v odůvodněných případech 1: 25 000:

- Výkres současného stavu území, který bude zejména obsahovat
 - Stávající využití území (land use) nebo stávající krajinný pokryv (land cover)
 - Fakultativně další vybrané vrstvy
- Výkres krajinných struktur, vazeb a hodnot, jehož součástí bude také
 - Rámcové vymezení krajinných okrsků
- Výkres limitů²⁶ a požadavků v území
- Problémový výkres

Důvodem pro použití měřítko 1 : 25 000 je zejména značná rozloha konkrétního správního obvodu ORP.

Dle potřeby bude součástí Přehledný výkres rozborů území a jeho širších vazeb (1 : 25 000 nebo 1 : 50 000).

Dle uvážení lze grafickou část doplnit dalšími výkresy (v měřítku dle potřeby) a schématy.

²⁶ Včetně graficky zobrazitelných limitů environmentálních, ekonomických a sociálních

B.4.2. Návrh územní studie krajiny

Textová část

Textová část bude členěna následujícím způsobem:

- a) Stanovení cílové vize krajiny řešeného území
- b) Členění území na krajiny a krajinné okrsky²⁷
- c) Návrh opatření k zajištění funkcí krajiny, ochraně jejích hodnot, řešení problémů, snižování ohrožení a předcházení rizikům v krajině
 - c.1) Návrh opatření v oblasti vodního režimu, obhospodařované půdy, ekologické stability a biodiverzity
 - c.2) Návrh opatření v oblasti krajinného rázu, rekreace, prostupnosti krajiny a usměrňování rozvoje abiotických struktur v krajině
- d) Závěr

Závěr bude vždy obsahovat:

- Souhrnné doporučení pro zohlednění návrhu v územně plánovací dokumentaci, včetně návrhů změn stávající územně plánovací dokumentace
- Souhrnné doporučení pro zohlednění návrhu při činnosti orgánů veřejné správy a dalších subjektů, včetně doporučení ohledně naléhavosti plnění jednotlivých opatření
- Přehled jevů doporučených k doplnění do územně analytických podkladů²⁸
- Souhrnné doporučení pro řešení problémů s územním průmětem, které nelze vyřešit v rozsahu a podrobnosti ÚSK

Doporučuje se všechny části závěru opatřit stručným odůvodněním.

Přílohou textové části budou vždy buďto karty obcí, v nichž budou pro každou obec zvlášť uvedena zejména navržená opatření, anebo karty krajinných okrsků, v nichž budou zejména uvedena navržená opatření zvlášť pro každý vymezený krajinný okrsek; případně též další přílohy, např. karta opatření vztahujících se k celému řešenému území.

Vždy bude v textové části uveden též seznam výkresů a schémat grafické části.

Grafická část

Grafická část bude vždy obsahovat tyto výkresy v měřítku 1 : 10 000, v odůvodněných případech 1 : 25 000:

- Hlavní výkres, který lze v případě potřeby tematicky členit, a který bude zejména obsahovat:
 - Vymezení krajin (převzaté ze ZÚR či zpřesněné)
 - Členění krajin na krajinné okrsky
 - Graficky zobrazitelná navržená opatření
- Výkres vymezení navržených změn ve využívání území, který bude zejména obsahovat:
 - Grafické vymezení území, kde se navrhuje změnit územně plánovací dokumentaci (viz příslušný bod závěru textové části)
- Výkres jevů navržených na doplnění ÚAP

Důvodem pro použití měřítko 1 : 25 000 je zejména značná rozloha konkrétního správního obvodu ORP.

Dle potřeby bude součástí Přehledný výkres celkového řešení (1 : 25 000 nebo 1 : 50 000).

Dle uvážení lze grafickou část doplnit dalšími výkresy (v měřítku dle potřeby) a schémata.

²⁷ Tj. bude potvrzeno nebo upřesněno vymezení krajin z platných zásad územního rozvoje. Případné upřesnění vymezení krajin se provede za účelem následné aktualizace zásad územního rozvoje. Krajiny budou skladebně členěny na krajinné okrsky.

²⁸ Půjde o aktualizaci příslušné kapitoly z doplňujících průzkumů a rozborů doplněnou o informace nově nalezené či vytvořené v průběhu zpracování návrhu ÚSK.

B.5 Další požadavky

Níže uvedené požadavky se uvádějí v zadání jen v případě, že nejsou součástí smlouvy o dílo se zhotovitelem ÚSK.

B.5.1 Požadavky na konzultace

Obecné doporučení

Projednání zadání územní studie ani jeho schválení zákon neupravuje. Zákon rovněž neklade požadavky na projednání samotné územní studie.

Na druhou stranu je v souladu s obecnými principy výkonu veřejné správy vhodné usilovat o zajištění konsensu nad obsahem územní studie, který je důležitým předpokladem jejího budoucího uplatnění. Z tohoto hlediska je žádoucí, aby nad rámec povinností uložených zákonem proběhly v průběhu pořizování územní studie krajiny konzultace nejen s relevantními orgány veřejné správy, ale aby byla do procesu přípravy ÚSK vhodně zvolenou formou, v souladu s principy Úmluvy Rady Evropy o krajině, rovněž zapojena veřejnost. Zvláště pro obyvatele a uživatele krajiny představuje krajina jeden z klíčových fenoménů utvářejících základ jejich identity. Pořizování ÚSK je příležitostí pro participaci veřejnosti zejména na identifikaci krajinných hodnot a na stanovení (resp. zpřesnění) cílových kvalit krajiny. Vzhledem k zaměření ÚSK je také obzvláště potřebná spolupráce s příslušnými orgány ochrany životního prostředí, zejména s orgánem ochrany přírody, a se samosprávnými orgány dotčených obcí. Obecně jsou konzultace s veřejnou správou a s veřejností vhodné již v okamžiku přípravy zadání. Stanovení optimálního rozsahu konzultací je na pořizovateli.

Rozsah požadovaných konzultací ÚSK s orgány veřejné správy a s veřejností je třeba ve smlouvě se zhotovitelem ÚSK (popř. v zadání) specifikovat.

Požadavky vyplývající z nastavení dotačního titulu (závazné pro žadatele o dotaci)

Pravidla pro žadatele a příjemce podpory (PrŽaP) z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027 kladou na konzultace ÚSK tyto požadavky jako podmínku pro přiznání dotace na pořízení ÚSK ze specifického cíle 1.3 Operačního programu Životní prostředí:

- *V rámci pořízení ÚSK je vhodně zvolenou formou umožněna participace dotčených obcí, dotčené veřejnosti a orgánů ochrany přírody, a to v rámci analytické i návrhové části studie.*
- *Projekt obsahuje zadání ÚSK dle platné metodiky Zadání územní studie krajiny pro správní obvod ORP připravené pořizovatelem, předpokládaný harmonogram konzultací, formu participace dotčených obcí a dotčené veřejnosti a specifikaci odborné způsobilosti zpracovatele.*

Komentář: Dotčenými obcemi a dotčenou veřejností se rozumí obce a veřejnost v řešeném území. Pořizovatel je pojem ze stavebního zákona, komentář k tomuto pojmu viz *Slovník vybraných pojmů*.

B.5.2 Požadavky na zpracovatelský tým

Zákonem požadované minimum

Dle § 158 odst. 1 stavebního zákona resp. § 14 písm. b), 155 písm. a) a § 156 odst. 1 nového stavebního zákona je zpracování územní studie vybranou činností ve výstavbě, kterou mohou vykonávat pouze oprávněné fyzické osoby dle zákona č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů. Ve zpracovatelském týmu proto musí být projektant s příslušnou autorizací, umožňující mu zpracovat územní studii s takovým zaměřením, jaké má územní studie krajiny. Příslušné autorizace ke zpracování územní studie stanoví autorizační zákon.²⁹

Obecné doporučení

S ohledem na potenciální šíři a význam témat řešených v ÚSK tento metodický pokyn doporučuje v zadávací dokumentaci pro výběr zhotovitele výslovně vznést požadavky na účast některých specialistů ve zpracovatelském týmu. Základem zpracovatelského týmu by měl být autorizovaný architekt oprávněný k výkonu činnosti v oboru územní plánování a spolu s ním autorizovaný architekt oprávněný k výkonu činnosti v oboru krajinářská architektura. Vedle toho je nicméně účelné požadovat i účast dalších specialistů, např. účast osoby s autorizací pro projektování územních systémů ekologické stability³⁰, specialistů na vodní režim, krajinné inženýrství, protierozní ochranu, krajinnou ekologii, geografii apod. Požadavky na složení zpracovatelského týmu odvíjejí také od toho, jaký důraz klade zadání konkrétní ÚSK na jednotlivá témata. Jedním z předpokladů kvalitního zpracování ÚSK jsou schopnosti a praktické dovednosti členů týmu při zpracování a využití dat obsažených v územně analytických podkladech i v dalších datových zdrojích týkajících se krajiny.

Požadavky vyplývající z nastavení dotačního titulu (závazné pro žadatele o dotaci)

Pravidla pro žadatele a příjemce podpory (PrŽaP) z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027 kladou na kvalifikaci zpracovatelského týmu ÚSK jako podmínku pro přiznání dotace na pořízení ÚSK ze specifického cíle 1.3 Operačního programu Životní prostředí tyto požadavky:

- *Členem zpracovatelského týmu je 1) autorizovaný architekt pro obor územní plánování (autorizace A.2 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor územní plánování v plném rozsahu zahrnuje a 2) autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura (autorizace A.3 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor krajinářská architektura v plném rozsahu zahrnuje. Požadavek podle bodů 1) a 2) musí být naplněn dvěma rozdílnými osobami.*

²⁹ Podle znění autorizačního zákona účinného k 22. květnu 2023 mohou autorizovaní architekti vykonávat „v rozsahu oboru, popřípadě specializace“ činnosti uvedené v § 17 autorizačního zákona, přičemž rozsah jejich oboru určuje § 4 odst. 4 autorizačního zákona. Z uvedeného vyplývá, že samostatně projektovat územní studii (jakoukoliv) může autorizovaný architekt pro obor *územní plánování* (autorizace A.2 ČKA), pro obor *architektura* (autorizace A.1 ČKA) a s tzv. *autorizací se všeobecnou působností* (autorizace A.0 ČKA). Autorizovaný architekt pro obor *krajinářská architektura* (autorizace A.3 ČKA) může dle § 17 písm. c) autorizačního zákona mj. „*vypracovávat projektovou dokumentaci zahradních a krajinářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace (konceptce uspořádání krajiny, systémy sídelní zeleně)*...“, přičemž z faktu, že je výslovně oprávněn samostatně zpracovávat koncepci uspořádání krajiny v územně plánovací dokumentaci lze dovodit, že tím spíše lze mezi ty územní studie, které je oprávněn „v rozsahu oboru“ samostatně zpracovávat, zařadit i územní studii krajiny. Autorizovaný architekt s dílčí specializací A.3.1 (*projektování ÚSES*) nemůže samostatně zpracovat ÚSK, neboť řešení ÚSK zahrnuje převážně jiné úkoly nežli je návrh úprav ÚSES. Autorizovaný inženýr pro obor *stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství* může v rozsahu oboru, popř. specializace, pro kterou mu byla udělena autorizace, vykonávat činnosti uvedené v § 18 autorizačního zákona. Z ustanovení § 5 a § 18 autorizačního zákona nelze dovodit, že by uvedená autorizace kompletně pokrývala koncepci uspořádání krajiny; proto dovozujeme, že autorizovaný inženýr pro obor *stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství* nemůže zpracovávat územní studii krajiny samostatně.

Upozorňujeme, že uvedené skutečnosti platí k 22. květnu 2023 a budoucími novelizacemi autorizačního zákona se mohou změnit.

³⁰ Autorizace s číselným označením A.3.1 dle Autorizačního řádu České komory architektů.

Komentář: Autorizací, která v plném rozsahu zahrnuje autorizaci pro obor územní plánování, se rozumí především autorizovaný architekt se všeobecnou působností (autorizace A.0 ČKA). Dle aktuálního stavu právních předpisů (ke dni 10. 4. 2023) splňuje uvedenou podmínku též autorizovaný architekt pro obor architektura (autorizace A.1 ČKA). Nicméně již platná novela autorizačního zákona s očekávanou účinností od 1. 7. 2023 rozruší obsah autorizací pro obory architektura a územní plánování, takže autorizace pro obor architektura již bude zahrnovat jen některé, nikoliv všechny činnosti, které je oprávněn vykonávat autorizovaný architekt pro obor územní plánování. S nabytím účinnosti dané novely tedy již autorizace pro obor architektura danou podmínku PrŽaP splňovat nebude.

Autorizací, která v plném rozsahu zahrnuje autorizaci pro obor krajinářská architektura, se rozumí autorizovaný architekt se všeobecnou působností (autorizace A.0 ČKA).

Požadavek PrŽaP na dvě rozdílné osoby znamená, že nemůže jedna a táž osoba zastat obě požadované role ve zpracovatelském týmu. Např. jeden a tentýž autorizovaný architekt s autorizací se všeobecnou působností (autorizace A.0 ČKA) nemůže nahradit autorizovaného architekta pro obor územní plánování podle bodu 1) **a zároveň** autorizovaného architekta pro obor krajinářská architektura podle bodu 2).

B.5.3 Různé

Zadání územní studie krajiny by mělo být stručné a výstižné, ale mělo by zároveň obsahovat všechny údaje potřebné pro naplnění účelu ÚSK.

S ohledem na ustanovení § 166 odst. 3 stavebního zákona resp. § 59 odst. 1 nového stavebního zákona je nutné smluvně zakotvit požadavek na dodání územní studie krajiny též v elektronické verzi i ve strojově čitelném formátu včetně prostorových dat ve vektorové formě.

Právní předpisy nekladou požadavky na mapový podklad pro územní studii. Obecně se doporučuje požadovat zpracování ÚSK nad katastrální mapou s tím, že pro vybrané výkresy či schémata může projektant po dohodě s pořizovatelem použít i jiný mapový podklad, např. ZABAGED nebo ortofotomapu.

Dále se doporučuje smluvně zakotvit např. požadavky na kontrolní dny k rozpracovaným doplňujícím průzkumům a rozborům a k rozpracovanému návrhu, termín a formu předání územní studie krajiny (včetně požadavků na počet tištěných par, jsou-li požadována, na formát a strukturu digitálních výstupů atd.), či termíny předání jednotlivých etap díla.

Je vhodné, aby si pořizovatel vyhradil právo upřesnit po předání doplňujících průzkumů a rozborů (např. do 30 dnů) požadavky na řešení územní studie.

Ve fázi doplňujících průzkumů a rozborů zpracovatelský tým vymezí některé entity, jejichž výsledná podoba se ještě může změnit ve fázi návrhu (např. krajinné okrsky). Metodický pokyn pojímá doplňující průzkumy a rozborů jako fázi předcházející návrhu ÚSK, jejíž obsah je převážně zkonsumován při tvorbě návrhu ÚSK (může být i následně dále konzumován pro doplnění územně analytických podkladů i nad rámec jevů, jež jsou obsahem příslušné kapitoly návrhu ÚSK) a nepoužívá se jako podklad pro rozhodování v území a pořizování územně plánovací dokumentace – v tom případě není nutné obsah textové a grafické části doplňujících průzkumů a rozborů zpětně aktualizovat podle návrhu ÚSK. Pokud by pořizovatel požadoval na základě zhotovení návrhu ÚSK zpětně aktualizovat i textovou a grafickou část fáze doplňujících průzkumů a rozborů, doporučuje se takový požadavek smluvně zakotvit.

Slovník vybraných pojmů

Abiotická struktura

Fyzická (viditelná, hmatatelná) struktura v krajině, která převážně není složena z živých prvků, např. lidské sídlo, dopravní a technická infrastruktura. Opakem abiotické struktury je struktura biotická (složená převážně z živých prvků), např. louka, pole, les. Lidská společnost pro své zdárné fungování potřebuje vytvářet řadu abiotických struktur. Jednou z funkcí krajiny je tedy též poskytovat prostor pro rozvoj abiotických struktur. Přitom často dochází ke střetu s jinými krajinnými funkcemi, čímž vznikají četné problémy k řešení.

Akumulace (vody)

Shromažďování / dlouhodobé zadržování vody (např. ve vodní nádrži).

Cílová kvalita krajiny

Úmluva Rady Evropy o krajině popisuje cílovou kvalitu krajiny takto: Cílová kvalita krajiny znamená vyjádření požadavků a přání lidí na charakter prostředí, v němž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány.³¹

Ekologická stabilita

Podle § 4 zákona o životním prostředí³²: Ekologická stabilita je schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce.

Podle [Míchal 1994, s. 179], kráceno: Ekologická stabilita je schopnost ekologického systému přetrvávat i za působení rušivého vlivu a reprodukovat své podstatné charakteristiky v podmínkách narušování zvenčí. Tato schopnost se projevuje minimální změnou za působení rušivého vlivu nebo spontánním návratem do výchozího stavu.

Hlavním projevem ekologické stability je ekologická rovnováha. Ekologickou rovnováhou rozumíme dynamický stav ekologického systému, který se trvale udržuje s malým kolísáním nebo do něhož se systém opět spontánně navrácí.

Ekosystémové služby

S využitím [Enviwiki], [Life Viva Grass], [Wikipedia], [The National Wildlife Federation] a [Millenium Ecosystem Assessment 2003], upraveno:

Ekosystémové služby jsou přínosy, které lidé získávají od ekosystémů. Využíváním služeb ekosystémů mohou lidé dosahovat požadované míry blahobytu (životní úrovně). Zpravidla se dělí do čtyř kategorií: služby zásobovací (provisioning), regulační (regulating), kulturní (cultural) a podpůrné (supporting), přičemž v každé kategorii bývá uváděno několik ekosystémových služeb. Zásobovacími službami jsou např. produkce potravin, materiálů a energie, které jsou přímo využívány lidmi. Regulační služby zahrnují způsoby, kterými ekosystémy ovlivňují další přírodní složky nebo procesy, např. regulace klimatu, regulace vodního režimu, udržování kvality ovzduší, kontrola eroze, regulace lidských nemocí apod. Kulturní služby jsou spojeny s kulturními či duševními potřebami lidí a zahrnují např. poskytování prostředí a vjemů pro rekreaci či terapii a inspirujících lidskou uměleckou a vědeckou tvorbu. Podpůrné služby jsou základní ekosystémové procesy a funkce, které umožňují existenci ekosystémů a tím poskytování ostatních kategorií ekosystémových služeb, jejich příkladem jsou tvorba půdy, oběh živin či vodní cyklus.

Fragmentace krajiny

Fragmentace krajiny je proces, kdy jsou ekologické krajinné celky (biotopy) děleny vytvářením bariér (nejčastěji realizací nových dopravních staveb) na dílčí části, které postupně ztrácejí potenciál k vykonávání původních funkcí. Proces fragmentace v sobě proto zpravidla zahrnuje postupné snižování kvality prostředí. K žádoucímu uspořádání krajiny viz *mozaikovost krajiny*.

³¹ Čl. 1 písm. c) Úmluvy Rady Evropy o krajině

³² Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Infiltrace (vody)

Podle [Wikipedie], kráceno: Infiltrace je součástí koloběhu vody, jedná se o vsakování a pronikání vody do půdního prostředí.

Koeficient ekologické stability

Podle [Národní síť zdravých měst ČR, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy 2023, verze 2.4721]: Podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. (Poznámka: Slovo "podíl" je v této definici myšleno jako výsledek matematické operace, při níž rozloha ekologicky příznivých ploch je dělencem a rozloha ploch, které zatěžují životní prostředí, je dělitelem).

[Míchal 1994, s. 233] v obdobném smyslu používá pojem „koeficient antropogenního ovlivnění vegetace“, který popisuje jako poměr přírodních až přírodě blízkých biocenóz k geobiocenózám přírodě vzdáleným až umělým.

Existuje více metodik výpočtu koeficientu ekologické stability.

Kvalita krajiny

Kvalitou krajiny rozumíme takový znak krajiny (objekt, vlastnost, asociace), který je pro krajinu specifický (určující její individuality) nebo typický (určující krajinný typ). [s využitím Psotová, Salašová, Žallmannová, 2005, upraveno].

Krajina

Dle Úmluvy Rady Evropy o krajině: Krajina znamená část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů.³³

Dle zákona o ochraně přírody a krajiny: Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky.³⁴

Obě uvedené definice implicitně předpokládají, že také lidská sídla jsou součástí krajiny, a stejným způsobem chápe vztah sídel a krajiny i tento metodický pokyn. V případě, kdy z nějakého důvodu je potřebné mluvit pouze o části krajiny (resp. území) bez sídel, používáme výraz „volná krajina,“ případně používáme výraz „nezastavěné území“ – v tom smyslu, jak definuje nezastavěné území stavební zákon, resp. nový stavební zákon – viz heslo *nezastavěné území*.

Krajinná struktura viz Systém tří krajinných struktur

Krajinný okrsek

Krajinný okrsek je základní skladebná relativně homogenní část krajiny, která se od sousedních krajinných okrsků odlišuje svými přírodními, popř. jinými charakteristikami a způsobem využití.

Jakožto skladebná část krajiny je krajinný okrsek nižší skladebnou jednotkou krajin ze ZÚR, čehož lze dosáhnout respektováním hranic krajin vymezených v ZÚR, návrhem na změnu hranic krajin v ZÚR podle přesněji vymezených krajinných okrsků v ÚSK, nebo kombinací obou uvedených metod.

Krajinný potenciál

Potenciál krajiny / krajinný potenciál je schopnost krajiny poskytovat určité možnosti a předpoklady pro různorodé využívání krajiny s cílem uspokojit potřeby lidské společnosti. [Pichlerová, Benčat, 2005].

Aktualizovaný metodický pokyn Zadání územní studie krajiny pro správní obvod ORP nevyžaduje vyhodnocení krajinných potenciálů jako standardní součást ÚSK.

³³ Čl. 1 písm. a) Úmluvy Rady Evropy o krajině

³⁴ § 3 odst. 1 písm. m) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Krajinný ráz

Dle zákona o ochraně přírody a krajiny: Krajinným rázem se rozumí zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti.³⁵ Krajinný ráz je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu.³⁶

[Psotová, Salašová, Žallmannová 2005] k tomu uvádějí: Předmětem ochrany krajinného rázu vzhledem k dikci zákona budou všechny přírodní, kulturní, historické a estetické charakteristiky a hodnoty krajiny.

Migrační prostupnost viz Prostupnost krajiny

Modrozelená infrastruktura

Pojem někdy (např. v anglickojazyčné mutaci wikipedie) užívaný jako synonymum pro pojem zelená infrastruktura (viz heslo *zelená infrastruktura*). V jiném pojetí se jako modrozelená infrastruktura označují opatření pro hospodaření s vodou v sídlech. Např. [Stránský et al.] definují modrozelenou infrastrukturu takto: Soubor přírodně blízkých a technických opatření, která propojují srážkový odtok s vegetačními a vodními prvky v sídlech za účelem podpory přirozeného lokálního koloběhu vody, zvýšení ochrany jakosti vod, zlepšení mikroklimatické funkce zeleně a dalších ekosystémových služeb.

Mozaikovitost krajiny

Výraz pro žádoucí uspořádání krajiny, kdy krajina je rozdělena na malé části, typicky drobná pole, členěná mezemi, remízky apod., které svou pestrostí a funkční skladbou přispívají ke snížení eroze, zadržení vody v krajině, podpoře biodiverzity a ekologické stability a mají pozitivní vliv na krajinný ráz. K nežádoucímu procesu členění krajiny viz *fragmentace krajiny a unifikace krajiny*.

Nezastavěné území

Dle § 2 odst. 1 písm. f) stavebního zákona: Pozemky nezahrnuté do zastavěného území nebo do zastavitelné plochy. Obdobně dle § 12 písm. j) nového stavebního zákona: Území nezahrnuté do zastavěného území nebo do zastavitelné plochy.

Nový stavební zákon

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Objednatel

Územní samosprávný celek, jehož úřad je pořizovatelem ÚSK.

Obytnost krajiny

Definice dle Lafarové, jak ji uvádí [Koreň 2013]: Syntetická vlastnost spojující ekologickou stabilitu, hygienickou nezávadnost, vysokou estetickou kvalitu, prospěšnost pro aktivní lidské zdraví, zdroj bohatství kladných vjemů a inspirace lidských tvůrčích sil.

Odvodnění viz Stavba k odvodnění pozemku

³⁵ § 12 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ § 12 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Požizovatel

Dle § 2 odst. 2 písm. a) stavebního zákona se pořizovatelem rozumí „*příslušný obecní úřad, krajský úřad, Ministerstvo pro místní rozvoj (...) nebo Ministerstvo obrany, který pořizuje územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentaci, vymezení zastavěného území nebo politiku územního rozvoje.*“³⁷ K pořízení ÚSK správního obvodu ORP je příslušný obecní úřad ORP jako úřad územního plánování podle § 6 odst. 1 stavebního zákona, resp. podle § 25 písm. c) nového stavebního zákona. V rámci organizační struktury obecního úřadu ORP je pak interními předpisy obce nastaveno, který odbor vykonává funkci úřadu územního plánování. Pořizovatel pořizuje ÚSK v přenesené působnosti.

Projektant

Fyzická osoba oprávněná na základě příslušného zákona³⁸ zpracovat územní studii s takovým zaměřením, jaké má územní studie krajiny. Projektant je nezbytně součástí zpracovatelského týmu, většinou bude zároveň vedoucím tohoto týmu. Ve zpracovatelském týmu může být i více osob s potřebnou autorizací (projektantem však v tom případě bude jen jeden z nich), obvykle v něm budou také osoby bez autorizace.

Prostupnost krajiny

Prostupností krajiny se v tomto metodickém pokynu rozumí prostupnost krajiny pro člověka, přičemž je zpravidla dále upřesněno, v jaké souvislosti – např. pro pěší a cyklisty, pro zemědělskou a lesní techniku. Prostupnost krajiny pro jiné živočišné druhy vyjma člověka je v tomto metodickém pokynu označována pojmem *migrační prostupnost*.

Přírodní charakteristiky

Přírodní charakteristiky jsou tvořeny základními abiotickými a biotickými prvky a jevy, jimiž jsou klimatické, geologické, geomorfologické, půdní, hydrologické a biogeografické poměry, které souvisejí především s primární (na člověku nezávislou) strukturou krajiny, projevují se ovšem také v její sekundární, event. terciální struktuře (přírodní aspekt hospodářských lesů, nelesní vegetace zemědělské krajiny, extenzivních sadů, pastvin apod.)

Rekultivace

S využitím [Wikipedie], upraveno: Rekultivací se rozumí řízená obnova kulturního, resp. kultivovaného stavu krajiny po ukončení nějakého antropogenního zásahu. Někdy se pojem rekultivace zužuje pouze na případy po ukončení některého specifického zásahu (např. rekultivace pojímaná jako řízený proces obnovy krajiny postižené těžební činností – v tomto pojetí nelze hovořit o rekultivaci tam, kde předtím neprobíhala těžba).

Někdy se rozlišují druhy rekultivace podle výsledného využití území – např. *zemědělská rekultivace*, kdy se zakládají pole, louky, vinice nebo sady, *lesnická rekultivace* – vznik nových lesů, *vodohospodářská rekultivace* – zatápení vytěžených lomů, obnova říčních ekosystémů, úprava a zvyšování vodní bilance atp.

Jedním z možných přístupů k provádění rekultivace je tzv. *přírodě blízká rekultivace*. Její podstatou je diverzifikace terénu rekultivovaného území a jeho ponechání přirozenému vývoji, tj. samovolné, iniciované, nebo řízené sukcesí. Pokud je ovšem požadováno, aby stav ekosystému dlouhodobě reprezentoval určitou vývojovou fázi sukcesního procesu, jsou po dosažení tohoto stavu beztak nutné pravidelné lidské zásahy, které krajinu v tomto stavu udrží.

³⁷ Nový stavební zákon ve znění zákona č. 195/2022 Sb. a zákona č. 152/2023 Sb. uvádí v § 46 odst. 1 jako pořizovatele Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, úřad územního plánování a obecní úřad na základě potvrzení krajského úřadu o zajištění splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti.

³⁸ Viz § 158 odst. 1 stavebního zákona resp. § 14 písm. b), § 155 písm. a) a § 156 odst. 1 nového stavebního zákona v souběhu s příslušnými ustanoveními zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

Renaturace

Renaturací se rozumí spontánní navrácení území do přírodního stavu, s minimálními zásahy člověka či zcela bez usměrnění člověkem (např. renaturace vodních toků). Renaturace se může odehrávat proti vůli člověka či naopak může být určitá část území záměrně ponechána bez zásahů tak, aby k žádoucí renaturaci mohlo dojít.

Retardace (vody)

Zpomalení odtoku vody.

Retence (vody)

Podle [Wikipedie], kráceno: Retencí vody se v hydrologii a pedologii rozumí přirozené nebo umělé dočasné zadržení vody v krajině. Tato voda může být dočasně zadržena na povrchu lesního stromoví, travního porostu, na povrchu půdy, v půdním krytu, v půdním profilu, v korytě toku, ve vodní nádrži, v suché nádrži, záchytném průlehu, záchytném příkopu apod.

Revitalizace

Revitalizací se rozumí řízená obnova přírodního nebo přírodě blízkého charakteru části území, resp. krajiny, která využívá poznatky krajinné ekologie o fungování ekosystémů.

Říční krajina

Podle [Štěrba et al. 2008]: Ekologický systém říční krajiny je tvořen ekosystémem současné řeky a přilehlými ekosystémy, které jsou touto řekou vytvořeny nebo zásadním způsobem podmíněny. Říční krajina je vyvinuta od pramenů řek do jejich konce, v příčném profilu je rozložena obvykle na půdorysu aluviálních náplavů, nejčastěji mezi první pravou a levou říční terasou a vertikálně je tvořena povrchovými částmi a podpovrchovými sedimenty aluviálních náplavů.

Podle [Salzmann et al. 2018]: Ačkoliv termín říční krajina reprezentuje z geografického hlediska téměř shodné území jako dříve vymezená niva, stěžejním rozdílem oproti nivě je již zmíněná vazba výhradně na ekosystém současného vodního toku. Tento přístup tedy respektuje aktuální rozsah území, ovlivněného vodním tokem a více zohledňuje vliv antropogenních aktivit v krajině, které mohou velikost a tvar tohoto území poměrně rychle modifikovat.

Stavba k odvodnění pozemku

Podle § 2 odst. 4 vyhlášky č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně, ve znění pozdějších předpisů: Stavba k odvodnění pozemku je stavba, soubor staveb, jejich částí a zařízení odvodňovací soustavy; je tvořena hlavním odvodňovacím zařízením a podrobným odvodňovacím zařízením a slouží k odvádění nadbytku povrchové a podzemní vody z pozemku, k provzdušňování pozemku a k ochraně odvodňovaného pozemku před zaplavením vnějšími vodami, a to podzemním nebo povrchovým odvodněním. Odvodnění pozemků podzemním odvodněním se provádí zejména drenážní sítí (trubkovou drenáží, krtčí drenáží, křížovou drenáží), nebo regulační drenáží. Odvodnění pozemků povrchovým odvodněním se provádí zejména odvodňovacími kanály nebo příkopy.

Stavba k ochraně pozemku před erozní činností vody

Podle § 2 odst. 7 vyhlášky č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně, ve znění pozdějších předpisů: Stavba k ochraně pozemku před erozní činností vody je stavba nebo soubor staveb, upravující sklon území nebo zachycující a odvádějící povrchovou vodu a splaveniny stékající po pozemcích nebo zvyšující infiltraci povrchové vody; je tvořena zejména protierozními příkopy, průlehy, terasami, přehrážkami nebo suchými nádržemi.

Stavba k závlaze pozemku

Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně, ve znění pozdějších předpisů: Stavba k závlaze pozemku je stavba, soubor staveb, jejich částí a zařízení závlahové soustavy; je tvořena hlavním závlahovým zařízením a podrobným závlahovým zařízením a slouží k umělému dodávání závlahové vody pro vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin, k aplikaci hnojivých a jiných roztoků na pozemky, popřípadě k tepelné regulaci, například protimrazové ochraně nebo ochlazování, a to postřikem, podmokem (brázdovým nebo drenážním), přeronom, výtopou nebo jiným způsobem, zejména kapkovým, bodovým nebo podpovrchovým systémem.

Údolní niva

Údolní niva je významný krajinný prvek ze zákona (viz § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny). Na rozdíl od jiných významných krajinných prvků ze zákona nelze (ne)přítomnost údolní nivy v určitém místě jednoduše dovodit z definice v právním předpisu.

Existují různé definice údolní nivy. Dle [Ministerstvo životního prostředí 2007] je údolní niva rovinné údolní dno aktivované při povodňovém stavu vodního toku; tvoří ji šterkovité, písčité, hlinité nebo jílovité naplaveniny, jejichž úložné poměry často vykazují nepravidelnosti způsobené větvením toku, vznikem ostrovů, meandrů, náplavových kuželů a delt, sutí, svahových sesuvů apod.

Jako odborný podklad pro pozdější vymezení údolních niv bylo v roce 2021 na cca 16 000 km délky toku řek i větších potoků v ČR provedeno rámcové vymezení VKP údolní niva v rámci výzkumného projektu TAČR Prostředí pro život *Praktické nástroje pro plánování a ochranu VKP údolní niva (SS01010213)*. Také některé již dříve zpracované ÚSK se tímto úkolem zabývaly.

Unifikace krajiny

Takový způsob přetváření krajiny, který ochuzuje krajinu o větší počet více druhů fyzických prvků utvářejících krajinné struktury (např. rybníků, mokřadů, remízků, mezí, kamenných zídek, božích muk), což má negativní dopad na krajinný ráz, nebo zánik těchto prvků vede ke snížení biodiverzity, nebo (nejčastěji) nastávají oba uvedené důsledky.

Stavební zákon

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Systém tří krajinných struktur

Systém tří krajinných struktur je obecně rozšířeným konceptem v krajinné ekologii. Dle tohoto pojetí tvoří primární strukturu krajiny její přírodní složky, sekundární strukturu antropogenní funkční systémy (sídla, průmysl, doprava apod.), terciární strukturu člověkem zaváděné nehmotné vztahy v krajině (např. správní či zájmově-ochranné vymezení určitých území nebo záměrně utvářená kompozice krajiny). Primární struktura se řídí přírodními zákonitostmi a vztahy a tvoří nutný rámec pro existenci obou dalších struktur. Sekundární struktura uspokojuje hmotné potřeby člověka. Terciární struktura zprostředkuje vztah obyvatel ke krajině.

Závlaha viz Stavba k závlaze pozemku

Zelená infrastruktura

Podle § 10 nového stavebního zákona:

Plánovaný, převážně spojitý systém ploch a jiných prvků vegetačních, vodních a pro hospodaření s vodou, přírodního a polopřírodního charakteru, které svým cílovým stavem umožňují nebo významně podporují plnění široké škály ekosystémových služeb a funkcí; součástí zelené infrastruktury je také územní systém ekologické stability krajiny.

Zelená infrastruktura, která je pozemkem, stavbou či zařízením sloužícím veřejné potřebě, je součástí veřejné infrastruktury.

Podle [Evropská komise 2013]:

Zelená infrastruktura: Strategicky plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí s rozdílnými environmentálními rysy, jež byla navržena a je řízena s cílem poskytovat širokou škálu ekosystémových služeb. Zahrnuje zelené plochy (nebo modré plochy, jde-li o vodní ekosystémy) a jiné fyzické prvky v pevninských (včetně pobřežních) a mořských oblastech. Na pevnině se zelená infrastruktura může nacházet ve venkovských oblastech i v městském prostředí.

Podle [Kučera et al. 2023]:

Zelená infrastruktura je síť ploch a jiných prvků přírodního a polopřírodního charakteru, které svým cílovým stavem umožňují plnění široké škály ekosystémových služeb. Síť je tvořena prvky vegetačními, vodními a pro hospodaření s vodou, které se dle významu dělí na nosné a podpůrné. Síť je součástí urbanizovaného i neurbanizovaného území a je převážně spojitá.

Územní plánování vymezuje nosné a zohledňuje podpůrné prvky zelené infrastruktury s cílem vytvářet územní podmínky pro její uchování, obnovu či doplnění. Nosné prvky jsou zpravidla nositeli veřejných zájmů, chráněných zvláštními právními předpisy. Územní systém ekologické stability krajiny je součástí zelené infrastruktury.

Zhotovitel

Fyzická nebo právnická osoba, se kterou má objednatel uzavřenou smlouvu na zpracování územní studie krajiny a která ručí za plnění závazků vyplývajících z uzavřené smlouvy s objednatelem. Jednotliví členové zpracovatelského týmu jsou ke zhotoviteli buď v zaměstnaneckém poměru, anebo v jiném smluvním vztahu. Pokud je zhotovitel fyzická osoba, pak je obvykle zároveň projektantem, popř. jiným členem zpracovatelského týmu.

Zpracovatelský tým

Všichni specialisté, kteří se podílejí na zpracování územní studie krajiny. Součástí zpracovatelského týmu musí být ze zákona projektant. Kapitola B.5 metodického pokynu uvádí další požadavky na optimální složení zpracovatelského týmu.

Seznam použité literatury

Odborné publikace, metodiky, zdroje dat

- ENVIWIKI. *Ekosystémové služby* [online]. [cit. 2020-12-04].
Dostupné z: https://www.enviwiki.cz/wiki/Ekosyst%C3%A9mov%C3%A9_slu%C5%BEby
- EVROPSKÁ KOMISE. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů COM(2013)0249 final Zelená infrastruktura – Zlepšování přírodního kapitálu Evropy* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A52013DC0249>
- GISAT, EKOTOXA a DHP CONSERVATION. *Praktické nástroje pro plánování a ochranu VKP údolní niva*. [online]. [cit. 2023-05-31]. Dostupné z: <https://arcg.is/10LObG>
- KOREŇ, Jakub. *Obytnost krajiny*. Lednice, 2013. Bakalářská práce na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně na ústavu plánování krajiny. Vedoucí bakalářské práce Markéta Flekalová.
- KUČERA, Petr, et al. *Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území* [online]. 2023. [cit. 2023-05-31]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/vymezovani-zelene-infrastruktury-v-uzemnim-planu>
- LIFE VIVA GRASS. *1. Ecosystem service concept and classification* [online]. [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://vivagrass.eu/lessons/ecosystem-service-concept-and-classification-system/>
- MÍCHAL, Igor. *Ekologická stabilita*. 2. rozš. vyd. Brno: Ministerstvo životního prostředí, 1994. ISBN 80-85368-22-6.
- MILLENIUM ECOSYSTEM ASSESSMENT. *Ecosystems and Human Well-being: A Framework for Assessment*. Washington, DC: Island Press, 2003. ISBN 1-55963-402-2, ISBN 978-1-55963-402-1.
- MÜLLEROVÁ, Markéta. *Územní studie krajiny*. Praha, 2020. Diplomová práce na Fakultě stavební Českého vysokého učení technického v Praze na katedře urbanismu a územního plánování. Vedoucí diplomové práce František Pospíšil.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ a MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s ministerstvem životního prostředí, 2016. ISBN 978-80-7538-064-7.
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Pravidla pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2021-2027* [online]. Verze 4 účinná od 31. 5. 2023. [cit. 2023-05-31]. Dostupné z: <https://opzp.cz/dokumenty/pravidla-pro-zadatele/>
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Společné sdělení odboru ekologie krajiny a lesa a odboru legislativního k výkladu pojmu „údolní niva.“ *Věstník ministerstva životního prostředí* [online]. Srpen 2007, ročník XVII, částka 8. [cit. 2023-06-13]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udolni_niva
- NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR a CENTRUM PRO OTÁZKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ UIVERZITY KARLOVY. *Mozaika: Metodiky a indikátory udržitelného rozvoje* [online]. © 2023, verze 2.4721. [cit. 2023-05-31]. Dostupné z: <https://mozaika-ur.cz>
- PICHLEROVÁ, Magdaléna, BENČAŤ, Tibor. *Cestovní ruch v krajině*. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2009. ISBN 978-80-228-1985-5.
- PSOTOVÁ, Hedvika, SALAŠOVÁ, Alena, ŽALLMANNOVÁ, Eva. *Krajinný ráz Zlínského kraje*. Otrokovice: Arvita P, 2005.
- SALZMANN, Klára et. al. *Územní studie krajiny SO ORP Blovice* [online]. 2018. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.blovice-mesto.cz/mesto/realizovane-projekty/uzemni-studie-krajiny/uzemni-studie-krajiny-orp-blovice/>

- STRÁNSKÝ, David, et. al. *Analýza dokumentů pro koncepční hospodaření se srážkovou vodou v obcích* [online]. [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjb1e6iyaj8AhWKgP0HHchVBpcQFnoECAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mzp.cz%2FC1257458002F0DC7%2Fc%2Fprioritni_osa_6_seznam_projektu%2F%24FILE%2Fofeu-analyza_srazkove_vody-20210329.pdf&usg=AOvVaw15Xgz1or9mhZY9pM7WbkkV
- ŠTĚRBA, Otakar, et al. *Říční krajina a její ekosystémy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008. ISBN 978-80-244-2203-9.
- THE NATIONAL WILDLIFE FEDERATION. *Ecosystem services* [online]. [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://www.nwf.org/Educational-Resources/Wildlife-Guide/Understanding-Conservation/Ecosystem-Services>
- ÚSTAV APLIKOVANÉ A KRAJINNÉ EKOLOGIE AGRONOMICKÉ FAKULTY MENDELOVY UNIVERZITY V BRNĚ. *Krajinná ekologie – učebnice* [online]. [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: http://www.uake.cz/vyukove_materialy/frvs1269/
- WIKIPEDIA. *Ecosystem service* [online]. [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Ecosystem_service
- WIKIPEDIA. *Green infrastructure* [online]. [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Green_Infrastructure
- WIKIPEDIE. *Infiltrace* [online]. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Infiltrace>
- WIKIPEDIE. *Rekultivace* [online]. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Rekultivace>
- WIKIPEDIE. *Retence (hydrologie)* [online]. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Retence_\(hydrologie\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Retence_(hydrologie))

Právní předpisy

- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 12/2017 Sb. m. s., kterým se mění a doplňuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 13/2005 Sb. m. s., ve znění Sdělení ministerstva zahraničí č. 27/2021 Sb. m. s. (Úmluva Rady Evropy o krajině)
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů

Profesní předpisy

- ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ. *Autorizační řád České komory architektů* [online]. Schválen ministrem pro místní rozvoj dne 2014-12-29. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/sluzby/legislativa/pravni-predpisy/vnitri-rady-cka>

Seznam použitých zkratek

ČKA	Česká komora architektů
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
LPIS	Registr půdy
ORP	Obec s rozšířenou působností
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PrŽaP	Pravidla pro žadatele a příjemce podpory
RESAO	Regionální strategie adaptačních opatření
SPÚ	Státní pozemkový úřad
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ÚSK	Územní studie krajiny
TAČR	Technologická agentura České republiky
VKP	Významný krajinný prvek
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
ZABAGED	Základní báze geografických dat České republiky
ZÚR	Zásady územního rozvoje

Název publikace:	ZADÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE KRAJINY pro správní obvod obce s rozšířenou působností	
Vydává:	Ministerstvo pro místní rozvoj Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1	
Spolupráce:	Ministerstvo životního prostředí Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10 Státní pozemkový úřad Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3	
Vydání:	Druhé	
Počet stran:	24	
Místo a rok vydání:	Praha, 2023	
ISBN:	978-80-7538-491-1	Ministerstvo pro místní rozvoj, online verze

Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111
Fax: +420 224 861 333
www.mmr.cz

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
Tel.: +420 267 121 111
Fax: +420 267 310 308
www.mzp.cz

Státní pozemkový úřad
Husinecká 1024/11a
130 00 Praha 3
Tel.: +420 729 922 111
Fax: +420 729 922 139
www.spucr.cz